

Beknopt verslag gezamenlijke commissie Wonen & Ruimte, Samenleving en Bestuur, Middelen & Economie van de gemeenteraad Emmen op donderdag 4 oktober 2018 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer H.A. Bos
Commissiegriffier	:	mevrouw C.M. de Widt
Collegeleden	:	de heer H.F. van Oosterhout, de heer B.R. Arends, de heer R.E. Kleine, de heer J. Otter, de heer R. Wanders en de heer R. van der Weide
De commissieleden	:	de heer G.J. Fonhof (50PLUS), de heer J. Grethe (50PLUS), de heer K.P. Eggen (D66), mevrouw N.D.T. de Graaf (D66), mevrouw T.C. Hoogeveen-Enzing (D66), de heer M. Meijer (VVD), de heer P.M. de Jonge (VVD), mevrouw M. Smit (VVD), de heer H. Leutscher (LEF!), de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), mevrouw A.K. Velzing (Wakker Emmen), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), mevrouw A.E. van der Ham (Wakker Emmen), mevrouw U.H. Kiliñci (PvdA), de heer G.P. Rink (PvdA), de heer J.H.G. Sulmann (PvdA), de heer A.H. Oldenbeuving (CDA), de heer O. Sijtsma (CDA), de heer T.H. Gerth (CDA), mevrouw P. Mellema (CDA), de heer D.H. van Dijken (CDA), mevrouw A.T. Bosch-de Veen (ChristenUnie), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), mevrouw C.P.M. Ester-Schokker (SP), de heer M. Storm (PVV), de heer E. Rixtum (PVV) en mevrouw B. van der Woude (GroenLinks)
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Bos opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium: n.v.t.

Wethouder Arends deelt mee dat het college geen reden ziet, de VPB de EOP-status te verlenen.

3. Presentatie: n.v.t.

4. Spreekrecht

Mevrouw Schulte (kaderlid FNV) memoreert dat het vorige college een zorgaanbieder een standaardweekbedrag per cliënt berekende van 2,1 uur huishoudelijke hulp en de verantwoordelijkheid voor de hoeveelheid zorg hiermee over de schutting gooide. Cliënten die 3-6 uur per week zorg behoeven, krijgen daardoor vaak onvoldoende zorg en de medewerkers moeten zelfs overuren in eigen tijd maken ten koste van de eigen gezondheid. De rechter bepaalde dat de gemeente in strijd met de wet handelt. De FNV roept deze raad en dit college op, dit beleid per direct bij te stellen naar een maatwerkvoorziening waarbij de werkzaamheden, frequentie en duur in de indicatie worden vastgelegd. De nieuwe inkoopprocedure in 2020 biedt hiertoe kansen, vandaar het verzoek de straks uit te reiken FNV-checklist in het bestek op te nemen. De gemeente betaalt al de reële prijs met de ondergrens van € 25 per uur, de HV-schaal mag geen probleem meer zijn. Bij overtredingen van CAO-naleving moet het ontbinding van het contract met een aanbieder mogelijk zijn om de 'cowboys' eruit te filteren. Voorkom verdringing onder aanbieders die aan dezelfde voorwaarden moeten vol-

doen als de hoofdaannemer, zorg in het bestek voor een scholingsplan en ook voor langjarige contracten, om te voorkomen dat werknemers in geval van een nieuwe werkgever weer onder aan de loonladder moeten beginnen. De FNV nodigt raad en college uit voor nader overleg.

D66 vraagt of de FNV bij de bijeenkomst van 1 oktober contact heeft gehad met de wethouder. Hoe is het inspraakbetoog te rijmen met de score van 7,7 uit het Wmo-tevredenheidsonderzoek?

Mevrouw Schulte heeft begin oktober wethouder Wanders gesproken. Hieruit werden de ondergrens van € 25 per uur plus de tekorten bij De Toegang duidelijk, die nu bezig is met een cultuuromslag. Na nadere analyse door FNV bleek dat de vraagstelling in het tevredenheidsonderzoek wel wat in twijfel is te trekken. Zo zal een cliënt niet gauw ontevredenheid uiten over de huishoudelijke hulp, uit angst om die te verliezen; de onderzoeksresultaten scheppen een wat verkeerd beeld.

ChristenUnie informeert waarom de FNV zich specifiek richt op huishoudelijke ondersteuning, want veel van de genoemde zaken gelden ook voor de Wmo-begeleiding.

Mevrouw Schulte bevestigt dit, maar de FNV heeft gekozen om eerst op deze wijze te beginnen.

Mevrouw Olijve (inwoner Emmen) spreekt namens tien omwonenden van de Bensingecamp. Op 5 mei werden daar rigoureuze bomen gekapt, wat leidde tot veel vragen aan de gemeente. Een week later bleek daar op nog geen 50 meter van de omwonenden een complete speeltuin te zijn aangelegd, wat nog meer bezwaren opleverde. Twee EOP-leden startten afgelopen najaar een handtekeningactie voor het initiatief tot de speeltuin. Toen ging het alleen om een wipwap en een schommel, niet de complete versie van nu: een grote glijbaan, rekstokken en een dubbele schommel. Ook waren de initiatiefnemers selectief bij de handtekeningen: met name mensen zonder direct zicht op de speeltuin. De gemeente mocht ervan uitgaan dat alle bewoners de schetstekeningen van de speeltuin hadden gezien; dit is wel verplicht maar niet gebeurd. Na vele bezwaren was op 30 mei een gesprek met de wethouder en een ambtenaar, die verrast waren door de vele bezwaren, aangaven dat er geen juist besluit was genomen en toezegden te gaan overleggen met de EOP over verplaatsing van de speeltuin naar het naburige park. Dit is definitief bevestigd in het overleg tussen de ambtenaar, twee EOP-leden en een afvaardiging van de bezwaarmakers en in de B&W-brief van 3 juli. In plaats van de geschikte parklocatie even verderop kwam de speeltuin echter op een voormalige groenstrook op nog geen 8 meter van de dichtstbijzijnde woningen van enkele bezwaarmakers. Volgens de gemeente zouden de speelvoorzieningen voor 24-28 buurtkinderen zijn: dit aantal lijkt veel te hoog en de locatie is veel te dicht op de omwonenden. Bovendien gedragen meerdere, daar regelmatig spelende kinderen zich 'bezitterig' naar andere kinderen. De gemeente wilde de speeltuin niet naar het park verplaatsen vanwege vermeende drugsoverlast, maar Buurtbeheer heeft die daar niet geconstateerd. Omdat de verplaatsing al vaststond, vonden de bezwaarmakers het niet nodig de door de gemeente georganiseerde inloop van 1 augustus te bezoeken; in de brief van drie week later stond het besluit om de bestaande speeltuin niet te verplaatsen maar juist uit te breiden met een zandbak en extra wipwap, omdat alle bewoners bij hun standpunt bleven. Ook werd het grote klimelement voor Bensingecamp 33 weggehaald. Het argument 'verhogen woongenot' geldt niet, want dat is sinds de aanleg een stuk minder: meer afval in de tuinen, ruziënde kinderen en meer geluidsoverlast. Mevrouw Olijve vraagt zich sterk af wat de eerdere harde toezegging van de wethouder waard was en voelt zich namens de bezwaarmakers afgeserveerd.

CDA zal bij de rondvraag ook de wethouder bevragen in het kader van hoor en wederhoor. De fractie neemt daarin mee dat het eerste besluit volgens de gemeente zelf 'niet juist' zou zijn en de vermeende bevestiging door het college per brief d.d. 3 juli van de verplaatsing van de speeltuin.

Wakker Emmen vraagt of de omwonenden helemaal geen speeltuin willen. Of kunnen zij akkoord gaan met een kleinschalige versie, als compromis tussen hen en de voorstanders in de buurt?

Vanwege de omvang richtten tien omwonenden, onder wie **mevrouw Olijve**, zich tot de gemeente, omdat het belendende park veel ruimer is – wat de gemeente ook bevestigde. De omwonenden zijn niet tegen op een speelplek voor de buurtkinderen, maar het is wel vervelend als veel bewoners overlast hiervan ondervinden. Met alleen een wipwap en een schommel zouden de tien bezwaarmakers prima kunnen leven, maar niet met deze omvang, waarvoor een hele groenstrook moet wijken.

5. Rondvraag

VVD meldt dat bij het GVVP 2013 al bekend was dat niet het hele programma werd uitgevoerd. Wordt herijking overwogen? Met name over de fietsroute van Emmen-Zuid naar het centrum ontvangt de fractie veel klachten. Aan de Nijbrachtkant is het pad wel vernieuwd, maar dat is totaal onbekend terwijl de hoofdroute van slechte kwaliteit is. Komt hier alsnog een 'superfietspad'?

Wethouder Van der Weide noemt de eerder deze dag verzonden Begroting en collegeprogramma met de vertaling van enkele GVVP-bereikbaarheidsprojecten, voortbordurend op de passage over een nieuw GVVP in het Bestuursakkoord. Bij akkoord van de raad in november zal het college daar in 2019 mee starten om vragen rond bereikbaarheid en (fiets)hoofdstructuren te beantwoorden.

D66 is benieuwd naar de motivatie waarom het college de VPB niet wil opnemen in een nieuwe EOP-verordening. De Koepel is toch al langer een erkend overlegpartner van de gemeente?

Wethouder Arends antwoordt dat de gemeente alleen de overlegpartijen namens dorpen en wijken als EOP's ziet en de wettelijke overlegpartijen, vooral in het sociaal domein. Met De Koepel, de VPB, Industriekring Schoonebeek, OKE, Commerciële Club Emmen e.a. zijn al genoeg overlegmomenten, B&W zien daarom geen aanleiding hun de EOP-status te geven.

Wakker Emmen ziet in de Leefbaarheidsmonitor Drenthe 2018 bij het thema 'wonen' dat Drenthe meer woningleegstand kent dan het landelijk gemiddelde en Emmen nog meer: 3,7%. Kan het college de oorzaak verklaren? Hoe hoog is de woningvraag in deze gemeente? Is er al een tekort aan koopwoningen? Zijn er wachtlijsten in de huursector? Komt het college na kennisneming van de Leefbaarheidsmonitor met een plan om de leegstand te verlagen?

Wethouder Otter verbaast zich al langer over deze geregistreerde woningenleegstand. Het betreft een soort definitiekwestie: een groot aantal wordt als leegstaand aangemerkt, waar geen permanente bewoning is toegestaan (o.a. Parc Sandur). De leegstand betreft ook veel woningen boven winkels en er is tijdelijke frictieleegstand in de overdracht van de ene huurder c.q. koper naar de andere. Al met al komt de 3,7% niet overeen met de werkelijkheid, zelfs niet als alle te koop staande woningen worden meegenomen. Daarom is hier geen beleid of andere actie op nodig. Wie een huurwoning in de stad Emmen wil, kan die volgens Lefier en Domesta vrij snel krijgen; bij specifieke voorkeuren als Erica of Emmermeer (Van Drielstraat) is de wachttijd uiteraard wél (ruim) langer. Op Funda is het aantal te koop staande woningen gezakt van 1.000 naar onder de 300, dus daar duikt een probleem op. Daarom zijn B&W blij met de diverse bouwinitiatieven in de gemeente, die de komende twee jaar een paar honderd woningen bestrijken, waarmee ook dat tekort is op te lossen.

PvdA vernam dat de gemeente Hoogeveen aanhaakt bij de Regio Zwolle en dat de provincie dit zou toejuichen. Hoe staat Emmen hierin en wat zijn de gevolgen hiervan voor Dutch Techzone?

Wethouder Arends weet dat die aansluiting mede op verzoek van Regio Zwolle is. Dat de 'randgemeente' Hoogeveen naar andere regionale samenwerkingsverbanden zoekt, is voorstelbaar. Wel bevestigt Hoogeveen dat dit geen enkel gevolg heeft voor zijn commitment naar Dutch Techzone: hier gaat het college dan ook vanuit.

CDA zag bij de aftrap in het provinciehuis van de Regionale Energiestrategie Drenthe 1 oktober jl. alleen raadsleden van Wakker Emmen, 50PLUS en PvdA. Is het gezien het belang van dit thema niet beter een dergelijke presentatie voor de voltallige raad te houden? Er is tijdsdruk: de planning maakt gewag van een Drents voorstel in juni 2019, dat vóór 1 juli naar het Rijk zou moeten.

Ook **wethouder Van der Weide** was ook aanwezig bij genoemde bijeenkomst. Een presentatie c.q. een C-discussie voor deze raad is zeker nodig. Omdat het sluiten en uitwerken van het Klimaatakkoord veel tijd vergt, moet wel goed gekeken worden naar een geschikt moment.

Voorzitter Bos zal de vraag van het CDA meenemen op 8 oktober naar het presidiumoverleg.

CDA velt geen oordeel over de verschillende standpunten bij de aangelegde speeltuin aan de Bensingecamp, Emmen. Klopt de bewering van inspreekster Olijve dat het eerste besluit volgens het college ‘niet juist’ was en men de verplaatsing van de speeltuin per brief d.d. 3 juli heeft bevestigd? **Wethouder Van der Weide** noemt als belangrijkste criterium in deze procedure het draagvlak in de buurt, aan te tonen met handtekeningen. In mei is de aanleg gerealiseerd, daarna bleken de ondertekenaars er anders in te staan: zij kenden blijkbaar niet alle plandetails. Met die kennis achteraf was inderdaad het primaire besluit niet juist genomen, omdat de procedure niet goed was gevolgd. Daarna zijn veel gesprekken gevoerd over de verplaatsing, maar er speelt meer in deze buurt – wat bleek tijdens de vrij emotioneel verlopen inloopavond. Hierna hebben B&W na analyse van alle overwegingen gekozen voor een compromis tussen de wens van de initiatiefnemers om de jongste jeugd bij het buiten spelen dichtbij te houden (sociale controle) en de wens van de bezwaarmakers om het grote klimelement te verplaatsen, dat voor de wat oudere jeugd geschikt is. Aldus is het ook met de buurt gecommuniceerd in een vervolggesprek.

CDA hoorde van de inspreekster dat gezien de toezegging van de wethouder geen compromis nodig zou zijn. Nu blijkt dat die noodzaak i.c. er kennelijk wel degelijk is.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken: n.v.t.

8. Bespreken A-stukken: n.v.t.

9. Onderwerpen ter bespreking

9A. Rapport Rekenkamercommissie Emmen (RKE) ‘Waar banen zijn, willen mensen wonen’

Eerste termijn

Wakker Emmen ziet belangrijke adviezen terug in dit rapport, met als topprioriteit behoud van de huidige werkgelegenheid en deze uitbreiden. RKE is positief over de acties van het college. De zorgen over de beperkte aandacht voor de demografische effecten op de arbeidsmarkt (krimp en vergrijzing) zijn begrijpelijk, maar worden zeker niet genegeerd in beleidsstukken als Strategienota en Woonvisie. De situatie kan over vijf jaar volledig achterhaald zijn door de snel veranderende maatschappij; zo ging de gemeente enkele jaren geleden nog uit van bevolkingsgroei. Dit is zeker geen reden om externe veranderingen af te wachten; Wakker Emmen juicht de voorgestelde integrale visie toe. Het aandeel van de zorg in de werkgelegenheid is nu 20%, maar zal zeker toenemen. Dit vraagt om brede opleidings- en omscholingstrajecten voor werkzoekenden. Als de mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt de volle aandacht krijgt, kan dit leiden tot de win-winsituatie van het aantrekken van werknemers van buiten, wat positief bijdraagt aan de lokale economie, woningmarkt en woongenot en dat zou ook het strategische doel van deze gemeente moeten zijn.

PvdA leest dat er meer werkzoekenden zijn dan banen. Waar zit de vraag en welke sectoren betreft het? Er zijn veel beleidsinspanningen geboekt op de arbeidsmarkt: graag voorbeelden hiervan.

CDA ziet positieve zaken in het rapport: op de arbeidsmarkt wordt al heel veel gedaan, ook regionaal. De aanbeveling van de focus op de zorg nemen B&W over. Onduidelijk is of men al dan niet een visie wil hebben op de arbeidsmarkt in relatie tot de demografische ontwikkelingen en of de Strategienota 2030 verdieping behoeft; wel kan hier in diverse beleidsstukken meer aandacht voor komen. Meer jongeren van 15-20 jaar oud verlaten de gemeente, waarschijnlijk om elders een opleiding (MBO en HBO) te zoeken; zorgelijk is dat ze voor een baan niet terugkomen. De gemeente moet dus eerder en proactief zorgen dat ze hun opleiding al in Emmen kiezen.

D66 vraagt naar welk plan het CDA hiervoor heeft; D66 zoekt al jaren naar een oplossing hiervoor.

CDA heeft geen pasklaar plan, wellicht kan deze discussie dat aanzwengelen. Jobcarving wordt niet in het rapport genoemd. Als de specialist meer tijd voor specialisme krijgt, zijn werkzoekenden in te

zetten op het algemene deel, wat een flinke boost aan de arbeidsparticipatie kan geven. Bovendien vermindert dit de mismatch van vraag en aanbod en verbetert de vraag naar vakmanschap en specialisatie plus de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarktontwikkelingen. Hiervoor zijn wel deelopleidingen nodig en richting werkzoekenden moeten zorginstellingen en bedrijven zich flexibel opstellen door niet alleen vast te houden aan een afgeronde opleiding. Drenthe College, Harwich Emmen en Treant zijn hier al positief over: de andere fracties en het college ook?

PVV heeft het rapport doorgelezen en neemt het voor kennisgeving aan.

VVD zag het advies van RKE om een integrale visie te ontwikkelen, maar is de termijn tot 2040 niet te ambitieus, zeker in deze turbulente tijd? Is niet beter plannen van het CPB o.i.d. te gebruiken? De acties moeten concreter worden dan sec aanbevelingen aannemen en beleidsnota's opstellen. De raad zou een goede onderzoeksopdracht kunnen formuleren na een C-discussie – met als kernvraag: de bestaande koers aanhouden of wijzigen – en dit laten onderzoeken door een ervaren bureau of instituut (Tilburg University of RuG). Wellicht moet de gemeente Stenden Hogeschool nog belangrijker maken voor deze regio en daarbij de bereikbaarheid voor studenten verbeteren.

SP heeft het rapport gelezen en is nog bezig met de voorbereiding richting de raadsvergadering.

Voor **LEF!** is de vraag of de gemeente de juiste keuzes heeft gemaakt in het verleden, met inachtneming van de economische crisis. Eindelijk wordt in het rapport de gezondheidszorg als belangrijke vraag naar arbeid omarmd. Maar er zijn ook kansen in toerisme, waar de gemeente fors in heeft geïnvesteerd. Aan het advies van samenwerken met buurgemeenten voegt **LEF!** de samenwerking met Duitsland toe als arbeids- en toeristenpotentieel. Het rapport benadert ouderen negatief ('vergrijzing'); Emmen moet qua voorzieningenniveau veel meer gepromoot worden om ouderen hier te laten wonen. Niet elke jongere blijft in Emmen wonen, maar de focus moet op deze gemeente komen te liggen als zeer geschikte woongemeente, waar gezinnen niet alleen 15-20 jaar prettig wonen, maar ook zorgen voor inkomsten in de sectoren zorg, onderwijs, sport en cultuur. Technologie kent inderdaad ook bedreigingen en MBO-studenten moeten hoger geschoold worden voor ict-banen. Maar veel investeren in ict-voorzieningen maakt het voor werknemers van bedrijven in de Randstad, die daar niet willen wonen, ook mogelijk te werken op afstand vanuit Emmen als woonplaats. De gemeente kan arbeid alleen faciliteren, niet creëren en moet wellicht strenger zijn op (laaggeschoold) werk dat Nederlanders zelf niet willen uitvoeren maar dat men aan arbeidsmigranten uitbesteedt. **LEF!** wil arbeid verduurzamen dankzij de creatie van ambachtelijk werk, door apparaten te laten repareren in plaats van ze weg te gooien.

CDA informeert wat **LEF!** van het idee jobcarving vindt, bijvoorbeeld in de zorgsector.

LEF! heeft dat al in de zorg toegepast gezien, maar dat was alleen bedoeld om verpleegkundigen uit te sparen en vrijwilligers in te zetten. De fractie ziet niettemin mogelijkheden in specialisatie naar eerste, tweede en derde deskundigheid. Niet de gemeente maar de ondernemers zelf moeten voor het opsplitsen van functies kiezen als zij denken daarmee werkgelegenheid te kunnen creëren.

CDA zegt dat dat klopt, maar de gemeente kan die ideeën wel ondersteunen door (onderwijs)taken en mensen bij elkaar te brengen.

LEF! is ook voor meer samenwerking en afstemming. Maar het CDA heeft vaker jobcarving ingebracht, schijnbaar is het de laatste jaren niet gelukt dat voor elkaar te krijgen. Daarom blijft **LEF!** terughoudend in de rol van de overheid en wil men die keuzes meer bij de ondernemers neerleggen.

CDA had jobcarving nog niet eerder ingebracht. Maar het is een ludieke manier om anders te laten kijken naar technici en zorgmedewerkers. Dit kan een MBO-V'er meer ruimte bieden om specialistische taken te laten doen.

D66 vraagt het door **LEF!** gemaakte punt van arbeidsmigranten te expliciteren.

LEF! ziet vanwege het vrije verkeer binnen de EU geen juridische belemmeringen. Maar er zijn nogal wat lokale mensen die dat werk prima zelf kunnen doen, maar er niet bereid toe zijn. Daar liggen kansen qua lokale werkgelegenheid.

ChristenUnie memoreert allereerst dat jobcarving wel degelijk eerder is ingebracht, namelijk in 2012 in een motie van de voormalige BGE-raadsfractie. De ChristenUnie vindt de rapporttitel verkeerd gekozen, gezien de vele mismatches op de arbeidsmarkt. De integrale wens van RKE om te komen tot een maakbare samenleving komt te utopisch over. En al raakt het rapport heel veel goede zaken aan, het samenbrengen van zoveel ideeën met zoveel spelers is onwerkbaar en oncontroleerbaar. De ChristenUnie gebruikt liever de goede ideeën om ze concreet in te zetten op de volgende deelelementen: 1) versterken van de band onderwijs-bedrijfsleven door bij buurgemeenten te kijken; 2) kansrijke sectoren lokaliseren en onderwijs daarop inzetten door trends en ontwikkelingen beter te volgen; 3) tegengaan van diverse mismatches; 4) analyseren hoe de krimp is tegen te gaan en die bestrijden; 5) punt 4 in samenhang met demografische ontwikkelingen versus arbeidsmarkt; 6) de burgemeester strategisch inzetten op dit thema; 7) de benoemde zaken samen met onderwijs en bedrijfsleven concretiseren; 8) veel pr doen voor (de sterke punten van) de regio, in samenhang met bijv. BOCE en Dutch Techzone; 9) inzetten op versterking van de infrastructuur van onderwijs en cultuur en de aantrekkelijkheid en bereikbaarheid van de stad Emmen verbeteren als katalysatoren voor demografische upgradering. De raad moet samen met B&W en professionele ondersteuning nader met de inhoud aan de slag gaan om vervolgvorstellen te doen.

D66 vindt de titel van het rapport niet goed gekozen, gezien de vele mismatches op de lokale arbeidsmarkt. Wellicht is het handig eerst met de bedrijven te praten die al heel gericht eigen beroepsopleidingen opzetten. De fractie twijfelt aan nut en noodzaak van een integrale visie gelet op de vele al beschikbare rapporten, o.a. Strategienota 2030. Is het een idee daar een apart (integraal) ambtelijk scenario aan te voegen? D66 wil waken voor de illusie van de maakbare samenleving, want de gemeente-invloed op het onderwijs is zeer beperkt. De fractie sluit zich aan bij de suggestie om de resultaten van Dutch Techzone ook kwalitatief meetbaar te maken en om aan te sluiten bij andere krimpregio's, om niet het wiel opnieuw uit te vinden. Zijn daar al contacten mee?

GroenLinks vindt dat de rapporttitel deels klopt, want er zijn meer aspecten dan banen die bewoners aantrekken. De gemeente moet stevig aan de slag met dit heldere rapport dat waardevolle aanbevelingen bevat om werkgelegenheid te creëren in een dubbele krimpregio als Zuidoost-Drenthe, waar naast mensen ook industriële banen verdwenen zijn. GroenLinks heeft nog geen pasklaar plan, maar denkt liever in strategische visies omdat kortetermijnoplossingen slechts even soelaas bieden. De focus verleggen van industrie en logistiek naar zorg en toerisme is een goed idee. Hiertoe zijn nodig: 1) een goede bereikbaarheid, ook voor mensen met een beperking en voor het OV; 2) een betere samenwerking tussen MBO en bedrijfsleven via ruimhartige stageplaatsen en gerichte opleidingen; 3) omscholing vergemakkelijken om vacatures gericht in te vullen. De term 'laagopgeleid' in het rapport heeft een negatief stigma: 'vakopgeleiden' is beter, want ook MBO-studenten moeten trots op hun opleiding kunnen zijn.

Wakker Emmen doet in navolging van opiniemaker mevrouw Zwagerman de suggestie 'praktisch' c.q. 'theoretisch opgeleiden'; dit om het negatieve etiket van die opleidingen te halen.

GroenLinks vindt dit een heel goede suggestie. De fractie wil de laaggeletterdheid nog steviger aanpakken: met de specifieke inzet van de burgemeester moet dat geen probleem zijn. Er moet meer worden ingezet op samenwerking met het buitenland.

Voor **50PLUS** zorgen goed opgeleide (jongere) mensen voor banen. Het college heeft de eerdere suggestie van de fractie van de hand gewezen om zich te beijveren voor een universitaire dependance in Emmen. Jammer, zo komt die er nooit. Franeker beschikt na 200 jaar wel weer over een universitaire zetel van de RuG. Stec Groep noemt expliciet dat Emmen aantrekkelijker moet worden

voor meer en ander HBO- én WO-onderwijs, dat aansluit op de wensen van het bedrijfsleven. Bedrijven willen ook kijken naar opleidingspotentieel en het soort opleidingsaanbod. Dat het ontbreekt aan een lokale samenhangende arbeidsmarktvisie in relatie tot demografische ontwikkelingen, baart wel zorgen: zonder dat gaat niets vanzelf. De raad heeft hiertoe een verplichting naar de bevolking om te zorgen dat Emmen ook in de toekomst op de kaart staat en dat vergt nu al keuzes. Niet alleen de Rekenkamer/Stec Groep, meerdere partijen maken zich zorgen over de ‘anticipeerregio’ Zuidoost-Drenthe en Emmen specifiek. Het is een van de gemeenten waarvan de bevolking sinds 2010 ieder jaar (bovengemiddeld) terugloopt met de sterkste daling in werkgelegenheid (minus 1,3%) in heel Drenthe. Een oud-burgemeester zei op een VNG-bijeenkomst letterlijk dat een stad die investeert in cultuur, sport en onderwijs, het uiteindelijk goed zal doen qua economie en veiligheid; ook wees hij op het belang van citymarketing om mensen aan te trekken. Dat spreekt aan. Uit een recent RuG-onderzoek blijkt dat gemeenten als Emmen onder druk komen te staan omdat hun ontwikkeling vooral aan de productie- in plaats van de ontwikkelkant zit. Er zijn te weinig internationale kenniswerkers en studenten en door het ontbreken van een universiteit is het Drentse opleidingsniveau ver beneden het landelijke gemiddeld. Het CPB omschrijft Emmen als een van de ‘zwakke winkelsteden die niet veel toevoegen’. Positieve punten zijn werkgevers die zelf opleiden, een aantrekkelijke woonomgeving en de toezegging van de wethouder om met betrokken partijen de technische opleidingen te verbeteren.

CDA beluistert dat 50PLUS visie mist en zich zeer negatief over Emmen uitlaat: de gemeente doet niets, investeert niet in cultuur, onderwijs of citymarketing en kent een zeer zwakke winkelstad. Zeer ontrecht, daar hier het afgelopen decennium ongelooflijk veel is geïnvesteerd en er een Strategienota 2030 is ontwikkeld die verdieping behoeft, maar wel degelijk een visie inhoudt. Het kan kloppen dat ontwikkelingen in Emmen moeilijker verlopen, maar de gemeente kent wel degelijk veerkracht en potentie. Het enige wat 50PLUS doet, is wijzen op de negatieve aspecten.

50PLUS heeft die negativiteit niet zelf bedacht, maar put die uit diverse programma’s en studies. De intentie was, andere fracties te prikkelen en dat is gelukt. Ook Stec Groep wees op gebrek aan visie ondanks de vele, ook heel goede beleidsinspanningen en investeringen.

D66 hoort 50PLUS steeds maar weer tamboereren op universitair onderwijs in Emmen, maar had al eerder uitgelegd dat dit wettelijk niet mogelijk is. Vandaar het advies om de topopleidingen van NHL Stenden eens te bezoeken. 50PLUS komt alleen maar met kritiek en citeert andere onderzoeken; welke oplossingen draagt die partij zelf aan?

50PLUS antwoordt dat om de jeugd vast te houden, een goed woon-, werk- en studeerklimaat nodig is. En als de gemeente zich niet voor universitair onderwijs in Emmen inspant, bijvoorbeeld via een lobby bij de landelijke partijen, zal het hier ook nooit komen.

D66 mist nog steeds een concrete oplossing in dit betoog om de jeugd vast te houden en wacht het betoog van 50PLUS in de Tweede Kamer af om een universiteit naar Emmen te halen. Dat laatste zal echter niet gebeuren, omdat de onderwijswet dit tegenhoudt.

50PLUS denkt dat een universiteit in Emmen op lange termijn mogelijk is, maar dan moeten alle betrokkenen zich ervoor inspannen – ook een Treant-bestuurder is er positief over. 50PLUS zelf is niet negatief, men citeerde alleen anderen en werd daar wat somber door. Dus moet de gemeente iets doen aan het woon-, werk- en studeerklimaat om de jeugd de komende decennia hier te houden.

Reactie college

Wethouder Arends ziet als centrale vraag in het stuk van de RKE: is de mismatch qua arbeid kwantitatief of kwalitatief? Het laatste lijkt het geval; zo is Emmen met 4% werkloosheid in juni al dicht het landelijk gemiddelde van 3% genaderd; dit verschil was in het verleden veel groter. Dit komt dankzij de economische ontwikkelingen, maar ook dankzij de gemeentelijke inzet op de match onderwijs-bedrijfsleven (Dutch Techzone). Bij zijn aantreden in 2010 dacht de heer Arends ook van alles aan het nationale onderwijssysteem te kunnen veranderen, maar kwam er snel achter dat een onhaalbare kaart is voor een lokale wethouder. In plaats daarvan faciliteerde het college de vraag vanuit het bedrijfsleven, o.a. met de AOT-opleiding (NAM), de bedrijfspakscholen voor ver-

spaning, techniek en middenspanningsmonteurs, de opleidingen rondom zorg, logistiek en transport, heftruckchauffeurs (Menso) e.a. De meeste banen zitten in de zorg omdat het Rijk na fors bezuinigen hier weer 2 miljard voor uittrekt. De rol van de gemeente blijft heel beperkt; maar Emmen heeft wel degelijk de nodige heldere visies ontwikkeld, ook door de raad aangenomen: Kadernota Economie, Nota Arbeidsmarkt- en Participatiebeleid en de Strategienota. Vandaar de aanbeveling richting 50PLUS ook daar eens kennis van te nemen om meer positiviteit hieruit te halen. Het nieuwe collegeprogramma koerst tot slot op een onderwijsvisie voor de stad Emmen, die de MBO- en HBO-stad van Drenthe wil zijn. Op dit verdelingsvraagstuk tussen hogescholen heeft de gemeente weinig invloed, maar waar mogelijk zal het college die aanwenden samen met het bedrijfsleven (technische opleidingen) en Treant (HBO-V via Stenden). Dit vraagt ook inzet op (buitenlandse) studentenhuisvesting en een aantrekkelijke stad. Hierop zet het college liever in dan op een universiteit in Emmen, want dat is niet haalbaar.

50PLUS heeft meer genoemd: ook beter en diverser HBO-beleid. Het collegeprogramma ondersteunt dat zichtbaar en dat juicht de fractie toe.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit onderwerp in voldoende mate is besproken.

9B. Brief college ontwerp inrichting openbaar gebied Hoofdstraat-Zuid/Wilhelminastraat

Eerste termijn

D66 hoorde bij veel collega-fracties ondersteuning van het commissiebetoon van de heer Greving. Wat vinden zij van het B&W-plan? Want dat houdt niet meer in dan verplaatsing van enkele bloembakken, het aanleggen van lantaarnpalen en enkele parkeerplaatsen achter De Drommedaar.

Wakker Emmen zag zijn (terechte) zorg over de aanloop aan de oostzijde van Emmen-centrum na het verplaatsen van de diertuin gedeeld in een ondernemersenquête. De voorgestelde inrichting is een goede eerste stap, maar ook de volledige invulling van het Rensenpark is nodig.

D66 vraagt welke reuring de fractie teweeg ziet brengen met de inrichting; die is er feitelijk niet.

Wakker Emmen noemt de kwalificatie van D66 van de plannen beschamend: uit de schetsen blijkt dat het hele gebied volledig bij het centrum wordt betrokken en opgeknapt, inclusief vergroening; dit zorgt voor aantrekkende werking. Autoverkeer toelaten tot de HEMA en meer parkeerplaatsen sec brengen ook geen reuring; die moet vooral uit het Rensenpark komen, dus variant B kan op de steun van Wakker Emmen rekenen – net als die van de winkeliers. Extra parkeerruimte voorbij de bollard en/of meer autoverkeer in het centrum is geen verbetering.

PvdA ziet in de brief dat iedereen positief is over de gekozen oplossingsrichtlijn: dat klopt niet helemaal. De PvdA kan gezien de argumenten akkoord gaan met de plaats van de bollard, de extra parkeerplekken en de rijroute. Wel werd de fractie getriggerd door de zinsnede dat de quick wins na de zomer werden opgepakt, maar ter plekke is nog geen verandering te zien.

CDA denkt dat het gezochte compromis deels is gelukt. Wel betreurt de fractie dat haar suggestie van ultrakort parkeren niet is overgenomen. In België, maar ook elders in Nederland is dit al in ontwikkeling, wat de bereikbaarheid verbeterd en voor meer reuring zorgt. In Emmen betreft dit de zones net voor de bollard, achter de HEMA en achter De Bik Bar.

Wakker Emmen vraagt waarom een ultrakortparkeerder anders niet naar het centrum zou gaan.

CDA licht toe dat men altijd verzekerd wil zijn van een parkeerplek; dit zwengelt een bepaald type boodschappen aan en bevordert een divers winkelaanbod. Bij het huidige parkeerregime is dat maar zeer de vraag, dus zoekt men nu de grote parkeerruimtes op.

GroenLinks vraagt zich af of dit wel voor meer reuring zorgt, want de ultrakortparkeeders zijn ook weer ultrasnel vertrokken.

CDA ziet dat juist als de gewenste reuring. Het gaat erom het bedoelde gebied aantrekkelijker te maken en te zorgen dat daar meer klanten komen. De heer Greving heeft die intentie ook.

Wakker Emmen is er nog niet van overtuigd, want reuring is meer dan zich snel verplaatsende auto's. Het winkelpubliek dat in het stadscentrum wil zijn, gaat daar hoe dan ook wel naartoe en parkeert aan bijv. het Willinkplein en pakt dan de rest van het centrum mee.

ChristenUnie denkt juist dat de winkeliers in het centrum helemaal geen behoefte hebben aan mensen die maar een kwartier parkeren, omdat zij te weinig omzet opleveren. Bovendien bemoeilijkt het extra verkeer de doorstroom van de traffic die de ontwikkeling van het Rensenpark oplevert.

CDA ziet als kernvraag hoe de oostzijde van het centrum meer leven in te blazen. Dan moet men iets anders doen dan regulier, anders is er niets te winnen. Mensen zitten misschien niet op meer verkeersbewegingen te wachten, maar willen ook niet dat alles bij het oude blijft. Ultrakort parkeren kan een van de creatieve oplossingen zijn en die suggestie hebben B&W indertijd overgenomen, maar tot teleurstelling van het CDA niet uitgewerkt in het inrichtingsplan.

GroenLinks duidt op de verschillende inrichtingsvarianten, die alle een bepaalde verandering te weegbrengen om dit gebied te verlevendigen ten opzichte van de andere kant van het centrum. De ondernemers willen meer omzet en niet dat bezoekers al binnen 10-15 minuten weer vertrekken.

CDA is blij dat GroenLinks hiermee pleit voor meer autobezoekers naar het centrum. Het ging de fractie alleen om een niet-alledaags idee om meer en andere klandizie te genereren. Als de meeste fracties het voorgestelde plan ondersteunen, dan zij het zo. Maar ook D66 wees al terecht op de positieve geluiden uit de raadscommissie op het betoog van de heer Greving.

D66 vraagt of het CDA de bollard wellicht ook iets wil verplaatsen. Of moet hij blijven waar hij is?

CDA wil zijn suggestie van weleer om het autoverkeer helemaal te weren, nu niet opnieuw inbrengen. Maar met ultrakort parkeren maakt de plek van de bollard niet uit, dan kan hij beter blijven waar hij nu is. Wel moeten de ultrakortplekken dan net ervoor worden gerealiseerd.

PVV wil bedoeld gebied aantrekkelijker maken, waarbij ook het Rensenpark een voorname rol speelt. De fractie is voor variant B, daar toelaten van meer verkeer in dat stadsdeel niet wenselijk is.

VVD ziet dat de meeste ondernemers voor plan B zijn, niet alleen uit commercieel oogpunt maar ook qua veiligheid (voor juweliers, exclusieve modezaken). Achter het oude postkantoor zijn nu meer parkeerplaatsen dicht bij de winkels op reguliere winkeltijden. De VVD variant B goed, de huidige plaats van de bollard is de beste. Het hoekpand Hoofdstraat/Notaris Oostingstraat met winkels beneden en woningen boven kan een quick win zijn, net als winkelacties en aankleding.

D66 weet dat variant C de meeste kritiek kreeg van de winkeliers; wat vindt de VVD daar zelf van?

VVD denkt dat die variant – waarbij auto's doorrijden tot aan de ingang van het Rensenpark en via een keerlus terugkunnen – de veiligheid voor fietsers en voetgangers niet bevordert en de entree van het Rensenpark en het buitenterras van De Drommedaar minder aantrekkelijk maakt. Achter het oude postkantoor en voor de bollard is bovendien al genoeg parkeerruimte.

D66 denkt dat genoemd hoekpand al veel eerder gehuurd was als kort parkeren daar toegestaan was.

VVD zag eerder deze dag dat het pand naast Greving & Greving inmiddels aan een administratiekantoor is verhuurd. Op gegeven moment verandert de functie van een winkelgebied nu eenmaal door ontwikkelingen in de markt.

De voorkeur van de **SP** gaat uit naar variant B, omwille van de verkeersveiligheid – zeker voor de schooljeugd. Het plein voor De Drommedaar is zeer bepalend voor de gezelligheid en dergelijke terrassen houden het winkelpubliek bovendien langer vast.

LEF! vindt deze kip-eidiscussie over het aantrekkelijker maken van Centrum-Oost wat verjaard, omdat de dierentuin al jaren geleden vertrokken is en dit de magneetfunctie verlegde naar de westkant. De gemeente heeft dus te weinig aandacht voor de oostkant gehad en heeft nu een morele plicht naar die winkeliers. De gemeente moet dus goed luisteren naar hun mening over het gebrek aan traffic door de Hoofdstraat-Zuid. Cruciaal i.c. is de bollard. De aankleding van het centrum is goed, maar of die qua functionaliteit voldoet is de grote vraag. LEF! kiest daarom voor de C-

variant, waarbij bezoekers net wat verder het centrum in kunnen rijden. Verkeersveiligheid is een non-argument, want met shared space houden alle weggebruikers automatisch rekening met elkaar.

ChristenUnie opteert net als bij de Centrumvisie voor niet meer autoverkeer in het centrum, dat onwenselijk is voor met name de ontwikkeling van het Rensenpark, maar ook de verkeersveiligheid en gezelligheid, met name in de omgeving van De Drommedaar.

D66 zag ter plekke in korte tijd twaalf vrachtauto's passeren; dat lijkt verkeersonveilig, maar met een goede uitleg van het sharedspaceprincipe leidt het tot minder ongelukken. Ook in dorpen als Bargercompasuum en Haren heeft men hier goede ervaringen mee.

GroenLinks nam waar dat shared space in Rolde juist wél voor meer gevaarlijke situaties zorgde. Ook zou de fractie liever de Wilhelminastraat, waar ook shared space is, weer terugzien in de oude staat, dus met een afgescheiden fietspad.

D66 informeert naar concrete ongelukken die in de Wilhelminastraat zijn gebeurd.

Volgens **GroenLinks** is daar nog geen sprake van, maar het ging wel verschillende keren bijna mis.

ChristenUnie is ter aanvulling benieuwd naar de verrassingen die de keerlus in de shared space van de Hoofdstraat teweegbrengt. Al met al is de fractie voor de upgrade in variant B; het type ondernemer daar heeft juist geen behoefte aan veel traffic in de vorm van auto's en snelparkeren.

GroenLinks vindt meer auto's op het plein bij De Drommedaar niet wenselijk en wil, om meer winkelpubliek te trekken, de automobilisten op langparkeerplaatsen hebben, zodat men langer in het centrum blijft. Variant B ziet er goed uit en omvat meer dan wat elementen verplaatsen, namelijk een aantrekkelijkere aankleding die met het Rensenpark voor meer levendigheid zorgt en daarmee ook voor meer zichtbaarheid van de winkeliers.

50PLUS neemt voor het eerst deel aan deze centrumdiscussie en heeft zich gebaseerd op de uitkomsten van de voorlichtingsbijeenkomst. Gelet op de huidige situatie in dit deelgebied steekt de fractie voorsnog in op variant B.

Het agenderingsverzoek van **D66** werd ingegeven door de vele positieve reacties op het inspreken door de heer Greving en de fractie wilde nagaan welke aspecten die mening deden veranderen.

CDA is wel benieuwd naar de mening van de D66-fractie zelf.

D66 zou graag plan C in uitvoering zien.

Reactie college

Wethouder Van der Weide memoreert dat bij de vaststelling van de Centrumvisie is besloten om de uitvoering en herinrichting van het oude centrum (Hoofdstraat-Noorderstraat-Derksstraat) te combineren met de noodzakelijke rioleringswerkzaamheden en in 2021 aan te pakken. De heer Greving heeft een plan ingediend voor de zone Kapelstraat tot aan Toscana, waar de raad vrij positief over was. Per brief in januari bevestigden B&W de wens om naar een definitief ontwerp toe te werken. De uitkomsten van de plenaire en werksessies waren divers, maar de meerderheid was voor variant B. Hier kan het college in meegaan gelet op de argumenten verkeersveiligheid en entree Rensenpark. De door D66 genoemde verplaatsings- en aanlegwerkzaamheden zijn voor dit moment bedoeld, maar als het college andere quick wins naar voren kan halen, zal men dat niet nalaten. Bij variant C was de keerlus met parkeerruimte versneld uitgevoerd, maar dat is gezien de voorkeur voor B niet aan de orde. De invulling van Kapelstraat/Toscana is bedoeld voor het totale gebied en is gericht op kwaliteit, waarbij het profiel van het Marktplein wordt doorgetrokken naar de Wilhelminastraat. Dit zorgt voor het benodigde perspectief voor Centrum-Oost, samen met de uitvoering van de Centrumvisie en de ontwikkeling van het Rensenpark.

D66 noemt als mogelijke quick win de verwijdering van het bordje 'Bussen voor het Noorder Die-renpark hier parkeren'.

Wethouder Van der Weide wil op korte termijn het vervolgoverleg aan om enkele quick wins naar voren te halen met een budget van 50.000 euro. Uit het gebiedsproces is ultrakort parkeren niet als wens of oplossing naar voren gekomen; bovendien maakt de recente Parkeernota al voldoende onderscheid tussen kort- en langparkeren, waarmee de meerwaarde van de ultrakort-optie tegenvalt.

CDA vindt het logisch dat die optie niet is ingebracht, omdat die nog niet echt bekend is. Er zijn genoeg succesvolle ontwikkelingen (bijv. de walkman), waar veel mensen eerst aan twijfelden.

Wethouder Van der Weide denkt niet dat ultrakort parkeren het innovatieve idee voor de toekomst is, al gaat de raad hierover. Daarnaast zijn uit het proces al heel veel goede ideeën aangedragen van ondernemers e.a., maar die raakten niet of nauwelijks het thema parkeren.

D66 memoreert dat deze discussie al ruim een jaar na het inspreken door de heer Greving en de motie 'Traffic Hoofdstraat' plaatsvindt. Dat de oplossing op veel draagvlak kan rekenen is van belang, maar de wethouder had het ook over 'vervolgoverleg': op welke termijn?

Wethouder Van der Weide antwoordt dat dat ervan afhangt. Bij de definitieve inrichting is het voornemen in de Centrumvisie om er in 2021 mee aan de slag te gaan, omdat het niet wenselijk om de Hoofdstraat als centrumhart in één keer aan te pakken. In de Begroting 2019 staat een dekkingsvoorstel hiervoor opgenomen. De quick wins worden nader afgestemd met het centrumgebied en dat kan wat B&W betreft op redelijk korte termijn.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit onderwerp in voldoende mate is besproken.

10. Vaststellen verslag vorige vergadering

10A. Vaststellen notulen raadscommissie Wonen & Ruimte van 10 september 2018

SP verzoekt de partijnaam bij de heer Kuiper te wijzigen van PVV naar SP.

Voorzitter Bos stelt vast dat deze notulen van 10 september 2018 met deze wijziging worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

10B. Vaststellen notulen raadscommissie Samenleving van 11 september 2018

Voorzitter Bos stelt vast dat deze notulen van 11 september 2018 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notuliste.

10C. Vaststellen notulen raadscommissie Bestuur, Middelen & Economie van 13 september 2018

50PLUS heeft de notulen niet aangetroffen, hij ziet wel dat ze spoedig worden geplaatst.

Voorzitter Bos zal doorgeven aan het presidium dat deze notulen van 13 september 2018 opnieuw worden geagendeerd voor de eerstvolgende commissie. Het document staat wel op de site van de raad, maar inderdaad niet in iBabs.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

VVD wil stuk 11F graag agenderen, de motivering volgt.

CDA kondigt zijn suggestie richting het presidium aan om de raadsvergadering van 18 oktober a.s. te cancelen vanwege het gebrek aan A- en B-stukken.

Voorzitter Bos zal de deadline voor de motivering van het agenderingsverzoek nog doorgeven en tevens de suggestie van het CDA voorleggen aan het presidium.

12. Overige ingekomen stukken: n.v.t.

13. Sluiting

Voorzitter Bos sluit de vergadering om 21.36 uur onder dankzegging.